

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sancti Bonaventvræ Episcopi Cardinalis Albanensis,
Seraph. Doctoris Ecclesiæ, Speculum Disciplinæ, Et
Profectus Religiosorum: Libelli ad pietatem vtilissimi**

**Bernardus <de Bessa>
Bonaventura <Heiliger>**

Antverpiæ, 1591

Prologvs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53148](#)

S. BONAVENTVRÆ
EPISCOPI CARDINALIS
ALBANENSIS, QVONDAM
totius Ordinis Minorum Generalis
Ministri, Seraphici Doctoris Ec-
clesiæ , in Speculum disciplinæ ad
Nouitios,

PROLOGVS.

AD honestatem tendentes, im-
primis necessarium habent, vt
per exercitium discipline, vir-
tutis titulum citius apprehendere possint.
Na(ut ait Hugo de S. Victore) vsus di-
scipline ad virtutem animum dirigit; to. 2. infid.
minist. ad
virtus autem, ad beatitudinem perducit:
ac per hoc, inquit, exercitium discipline
esse debet nostra inchoatio, virtus perfe-
ctio, premium virtutis aeterna beatitudo.]
Verum qui disciplinam in nouæ conser-
fationis initio negligit: ad eam postmodum
difficile applicat, & formam quam pri-
mo quis recipit, vix deponit. Adoles-
cens namque iuxta viam suam etiam-
cùm senuerit, non recedet ab ea.] Optima
viuendi forma eligenda est, quam reddat
assuetudo iucundam. Primus autem ad

A pro-

Primus ad profectum gradus, defectus cognitio; mag-
virtutem gradus, nāque omnino prudenti securitas, vivendi
propri de-
fectus cog- modum nouisse congruum, pro varia re-
nuntio.

rum & accidentium qualitate. nec mini-
mum est contemnere minima, quae non mi-
nimam moribus maculam, eo turpius neg-
lectui habita ingerunt, quo vitari facilius

Obseruent monasti- carū cære- moniarum cognita valuerunt. Proinde qui Spiritu
Dei aguntur, moralibus documentis in-
tendunt; quae tamen superbi & fatui con-
temnentes, nunc superstitiones, nunc cere-
monias vocant; aut certè calumniis fuca-

Prou. 18, 2 tis impugnāt. nec enim stultus verba pru-
dentiae recipit: nisi ea dixeris, quae versan-
tur in corde eius.] Hic ergo tractatul⁹ per
superiorum impositionem exactus, rudi
quidem iuxta scribentis ruditatem, & in-
tentie exigentiam, stylo, ex diminutis quo-
que ac nudis, ob breuitatem, incompactis-
que interdum, sed congruis pro morum
traditione sententias editus, nouis Christi
discipulis, pro aliquali speculo inspicien-
dus proponitur: ut per pauca sibi proposi-
ta, occasionaliter fiant in pluribus cauio-

Prou. 9, 9. res. Da sapienti occasionem, ait Salomon,
& addetur ei sapientia.] Attendant tamen
quādam hic accipienda fore commu-
niter, & magis & minus, pro loco & tem-
pore

pore obseruanda: licet non semper pro singulis conditionum modificatio replicetur.

Prudens, ut rerum varietas exigit, ita se accommodat tempori, non se in aliquibus mutans, sed potius aptans: sicut manus que eadem est cum in palmam extenditur, & cum in pugillum constringitur.]

Nec moueat, si qua pro iunioribus impertinentia videantur. Proinde junior in his sapè, quæ ipsum excedunt, instruitur: ut seniorum se proposito applicans, sit quantum congruit aptior ad agenda, cautior ad cauenda. Prolixitatem, fortè tetricus si quis fuerit inspectör, causabitur: sed necessariam in expertis dicendorum expressionem aduertat: nec facile rudes, (pro quibus est opera) generalibus posse cōmatibus, id est, brevibus & incompletis sententiis erudiri, aut concisis passim profice-re paradoxis, unóque nihilominus non erit titulo multa quandoque perstringi, quæ specialem requirerent explicanda tractatum. Duas autem particulas, principalem videlicet & incidentalem, huius operis series habet. Principalis diuiditur in duas:

Seneca lib.
de virtutib.
cap. Prud
dencia.
Simile
elegans.

A 2 811.

sur. Præparatoria sunt per modum principij, medijs & postremis: Depositio vetustatis, stabilitas mentis aduersus tentationes diaboli, & subiectionis humilitas. Primus præparationem inchoat, secundum continuat, tertium verò consummat. Seruanda erit ubique maiorum & minorum paragraphorum distinctio, ad series & ordinis evidentiam ampliorem.

S. BO-

